

## 9. DIỄN GIẢI KINH TODEYYA (TODEYYASUTTANIDDESO)

### 9.1. [Tôn giả Todeyya nói rằng:]

*“Ở người nào các dục không sinh tồn,  
Đối với người nào tham ái không tìm thấy,  
Và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc,  
Sự giải thoát của người ấy là như thế nào?”*

**Ở người nào các dục không sinh tồn:** Ở người nào các dục không sinh tồn, không cộng trú, không cư trú, không lưu trú.

“Ở người nào các dục không sinh tồn” là như thế.

**Tôn giả Todeyya nói rằng:** ... (nt)...

**Đối với người nào tham ái không tìm thấy:** Đối với người nào tham ái là không có, không hiện hữu, không tìm thấy, không tồn tại, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ.

“Đối với người nào tham ái không tìm thấy” là như thế.

**Và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc:** Và người nào đã vượt qua, đã vượt lên, đã vượt ra khỏi, đã vượt quá, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi các nỗi nghi hoặc.

“Và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc” là như thế.

**Sự giải thoát của người ấy là như thế nào?** Hỏi về sự giải thoát rằng: “Sự giải thoát của người ấy là như thế nào, được tồn tại thế nào, có kiểu cách gì, có biểu hiện gì, có nên được ước muốn?”

“Sự giải thoát của người ấy là như thế nào?” là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng:

[Tôn giả Todeyya nói rằng:]

*“Ở người nào các dục không sinh tồn,  
Đối với người nào tham ái không tìm thấy,  
Và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc,  
Sự giải thoát của người ấy là như thế nào?”*

**9.2. [Đức Thế Tôn nói: “Này Todeyya]**

*Ở người nào các dục không sinh tồn,  
Đối với người nào tham ái không tìm thấy,  
Và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc,  
Đối với người ấy không có sự giải thoát nào khác nữa.”*

**Ở người nào các dục không sinh tồn.**

**Ở người nào:** Ở cá nhân nào là bậc A-la-hán có lậu hoặc đã được cạn kiệt.

**Các dục:** Theo sự phân loại thì có hai loại dục: Vật dục và ô nhiễm dục. ... (nt)... Các điều này được gọi là vật dục. ... (nt)... Các điều này được gọi là ô nhiễm dục.

**Ở người nào các dục không sinh tồn:** Ở người nào các dục không sinh tồn, không cộng trú, không cư trú, không lưu trú.

“Ở người nào các dục không sinh tồn” là như thế.

**Đức Thế Tôn nói:** Này Todeyya: ... (nt)...

**Đối với người nào tham ái không tìm thấy.**

**Tham ái:** Tham ái cảnh sắc, tham ái cảnh thanh, tham ái cảnh hương, tham ái cảnh vị, tham ái cảnh xúc, tham ái cảnh pháp.

**Đối với người nào:** Đối với bậc A-la-hán có lậu hoặc đã được cạn kiệt.

**Đối với người nào tham ái không tìm thấy:** Đối với người nào tham ái là không có, không hiện hữu, không tìm thấy, không tồn tại, đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ.

“Đối với người nào tham ái không tìm thấy” là như thế.

**Và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc:** Nghi hoặc nói đến hoài nghi, sự nghi ngờ về khổ,... (nt)... trạng thái sừng sốt, sự bối rối của tâm.

**Người nào:** Người nào là bậc A-la-hán có lậu hoặc đã được cạn kiệt.

**Và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc:** Và người nào đã vượt qua, đã vượt lên, đã vượt ra khỏi, đã vượt qua, đã vượt qua hẳn, đã vượt qua khỏi các nỗi nghi hoặc.

“Và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc” là như thế.

**Đối với người ấy không có sự giải thoát nào khác nữa:** Đối với vị ấy không có sự giải thoát nào khác nữa mà vị ấy có thể giải thoát bằng sự giải thoát ấy, vị ấy đã được giải thoát; đối với vị ấy, việc cần làm đối với giải thoát đã được làm xong.

“Đối với người ấy không có sự giải thoát nào khác nữa” là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng:

*[Đức Thế Tôn nói: “Này Todeyya,*

*Ở người nào các dục không sinh tồn,*

*Đối với người nào tham ái không tìm thấy,  
Và người nào đã vượt qua các nỗi nghi hoặc,  
Đối với người ấy không có sự giải thoát nào khác nữa.”*

### 9.3. Vị ấy không còn mong ước, hay là [vị ấy] đang mong ước?

*Vị ấy có sự hiểu biết hay là có sự sắp đặt nhờ vào tuệ?*

*Thưa vị dòng Sakya, để cho con có thể nhận biết về vị Hiền trí,*

*Thưa bậc Toàn Nhân, xin Ngài hãy nói rõ điều ấy cho con.*

**Vị ấy không còn mong ước, hay là [vị ấy] đang mong ước?** Phải chăng vị ấy không còn tham ái, hay là có tham ái? Phải chăng vị ấy mong ước các sắc, mong ước các thính,... các hương,... các vị,... các xúc,... gia tộc,... đồ chúng,... chỗ ngụ,... lợi lộc,... danh vọng,... lời khen,... hạnh phúc,... y phục,... đồ ăn khát thực,... chỗ nằm ngồi,... vật dụng là thuốc men chữa bệnh,... dục giới,... sắc giới,... vô sắc giới,... cõi dục,... cõi sắc,... cõi vô sắc,... cõi hữu tướng,... cõi vô tướng,... cõi phi tướng phi phi tướng,... cõi một uẩn,... cõi bốn uẩn,... cõi năm uẩn,... quá khứ,... vị lai,... hiện tại,... các pháp đã được thấy,... đã được nghe,... đã được cảm giác,... đã được nhận thức, ước muốn, ưng thuận, ước nguyện, mong cầu, nguyện cầu?

“Vị ấy không còn mong ước, hay là [vị ấy] đang mong ước?” là như thế.

**Vị ấy có sự hiểu biết hay là có sự sắp đặt nhờ vào tuệ?**

**Vị ấy có sự hiểu biết:** Phải chăng là vị sáng suốt, có tuệ, có sự giác ngộ, có trí, có sự rành rẽ, có sự thông minh?

**Hay là có sự sắp đặt nhờ vào tuệ?** Hay là vị ấy sắp xếp, làm sanh ra, làm sanh khởi, làm hạ sanh, làm phát sanh sự sắp đặt do tham ái, hoặc sự sắp đặt do tà kiến nhờ vào trí của tám sự chứng đạt [về định], hoặc nhờ vào trí của năm thắng trí [thần thông], hoặc nhờ vào tà trí?

“Vị ấy có sự hiểu biết hay là có sự sắp đặt nhờ vào tuệ?” là như thế.

**Thưa vị dòng Sakya, để cho con có thể nhận biết về vị Hiền trí.**

**Vị dòng Sakya:** Đức Thế Tôn là vị dòng Sakya, “người đã xuất gia từ gia tộc Sakya” là vị dòng Sakya. Hoặc là, “người sở hữu tài sản, giàu có, có tài sản lớn” là vị dòng Sakya. Vị ấy sở hữu các tài sản này, tức là: Tài sản về đức tin, tài sản về giới, tài sản về hổ thẹn [tội lỗi], tài sản về ghê sợ [tội lỗi], tài sản về kiến thức, tài sản về xả thí, tài sản về trí tuệ, tài sản về thiết lập niệm, tài sản về chánh cần, tài sản về nền tảng của thần thông, tài sản về quyền, tài sản về lực, tài sản về yếu tố đưa đến giác ngộ, tài sản về Đạo, tài sản về Quả, tài sản về Niết-bàn, “người sở hữu tài sản, giàu có, có tài sản lớn với các tài sản và bảo vật nhiều loại ấy” là vị dòng Sakya. Hoặc là, “vị có năng lực, có tiềm năng, có khả năng, dũng cảm, anh hùng, quả cảm, không nhút nhát, không có sự kinh hãi, không có sự sợ sệt, không có sự trốn chạy, có sự sợ hãi và khiếp đảm đã được dứt bỏ, có sự ròn lông đã được xa lìa” là vị dòng Sakya.

**Thưa vị dòng Sakya, để cho con có thể nhận biết về vị Hiền trí:** Thưa vị dòng Sakya, để cho con có thể biết, có thể hiểu, có thể nhận biết, có thể thừa nhận, có thể thấu triệt về vị Hiền trí.

“Thưa vị dòng Sakya, để cho con có thể nhận biết về vị Hiền trí” là như thế.

**Thưa bậc Toàn Nhân, xin Ngài hãy nói rõ điều ấy cho con.**

**Điều ấy:** Là điều mà con hỏi, điều mà con yêu cầu, điều mà con thỉnh cầu, điều mà con đặt niềm tin.

**Xin Ngài hãy nói rõ:** Xin Ngài hãy chỉ dạy, hãy chỉ bảo, hãy thông báo, hãy ấn định, hãy khai mở, hãy chia sẻ, hãy làm rõ, hãy bày tỏ.

**Bậc Toàn Nhân:** Toàn nhân nói đến trí toàn giác. ... (nt)... vì thế đức Như Lai là bậc Toàn Nhân.

“Thưa bậc Toàn Nhân, xin Ngài hãy nói rõ điều ấy cho con” là như thế.

Vì thế, vị Bà-la-môn ấy đã nói rằng:

*“Vị ấy không còn mong ước, hay là [vị ấy] đang mong ước?*

*Vị ấy có sự hiểu biết hay là có sự sắp đặt nhờ vào tuệ?*

*Thưa vị dòng Sakya, để cho con có thể nhận biết về vị Hiền trí,*

*Thưa bậc Toàn Nhân, xin Ngài hãy nói rõ điều ấy cho con.”*

#### **9.4. Vị ấy không còn mong ước, vị ấy không mong ước.**

*Vị ấy có sự hiểu biết và không có sự sắp đặt nhờ vào tuệ.*

*Này Todeyya, người hãy nhận biết về vị Hiền trí là như vậy,*

*Là vị không còn vương bận, không bị dính mắc ở dục và hữu.*

**Vị ấy không còn mong ước, vị ấy không mong ước:** Vị ấy không còn tham ái, vị ấy không có tham ái, vị ấy không mong ước các sắc, không mong ước các thinh... các hương... (nt)... các pháp đã được thấy, đã được nghe, đã được cảm giác, đã được nhận thức, không ước muốn, không ưng thuận, không ước nguyện, không mong cầu, không nguyện cầu.

“Vị ấy không còn mong ước, vị ấy không mong ước” là như thế.

**Vị ấy có sự hiểu biết và không có sự sắp đặt nhờ vào tuệ.**

**Vị ấy có sự hiểu biết:** Là vị sáng suốt, có tuệ, có sự giác ngộ, có trí, có sự rành rẽ, có sự thông minh.

**Và không có sự sắp đặt nhờ vào tuệ:** Nhờ vào trí của tám sự chứng đạt [về định], hoặc nhờ vào trí của năm thắng trí [thần thông], hoặc nhờ vào tà trí, vị ấy không sắp đặt sự sắp đặt do tham ái, hoặc không sắp đặt sự sắp đặt do tà kiến, không làm sanh ra, không làm sanh khởi, không làm hạ sanh, không làm phát sanh.

“Vị ấy có sự hiểu biết và không có sự sắp đặt nhờ vào tuệ” là như thế.

**Này Todeyya, người hãy nhận biết về vị Hiền trí là như vậy.**

**Vị Hiền trí:** Bản thể hiền trí nói đến trí,... (nt) ... đã vượt qua sự quyền luyến và mạng lưới [tham ái và tà kiến], vị ấy là bậc Hiền trí.

**Này Todeyya, người hãy nhận biết về vị Hiền trí là như vậy:** Này Todeyya, người hãy biết, hãy nhận biết, hãy thừa nhận, hãy thấu triệt về vị Hiền trí là như vậy.

“Này Todeyya, người hãy nhận biết về vị Hiền trí là như vậy” là như thế.

**Là vị không còn vương bận, không bị dính mắc ở dục và hữu.**

**Vị không còn vương bận:** Luyến ái là vương bận, sân hận là vương bận, si mê là vương bận, ngã mạn là vương bận, tà kiến là vương bận, ô nhiễm là vương bận, uế hạnh là vương bận. Đối với vị nào, các vương bận này đã được dứt bỏ, đã được trừ tuyệt, đã được vắng lặng, đã được tịch tịnh, không thể sanh khởi nữa, đã được thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ, vị ấy được gọi là không còn vương bận.

**Dục:** Theo sự phân loại thì có hai loại dục: Vật dục và ô nhiễm dục. ... (nt)... Các điều này được gọi là vật dục. ... (nt)... Các điều này được gọi là ô nhiễm dục.

**Hữu:** Có hai sự hiện hữu: Sự hiện hữu do nghiệp và sự hiện hữu lần nữa liên quan đến việc nối liền tái sanh. ... (nt)... cái này là sự hiện hữu lần nữa liên quan đến việc nối liền tái sanh.

**Là vị không còn vương bận, không bị dính mắc ở dục và hữu:** Người không còn vương bận thì không bị dính mắc, không bị máng vào, không bị vương vào, không bị giữ lại ở dục và hữu, đã đi ra ngoài, đã được rời ra, đã được thoát khỏi, không bị ràng buộc, đang sống với tâm đã được làm trở thành không còn giới hạn.

“Là vị không còn vương bận, không bị dính mắc ở dục và hữu” là như thế.

Vì thế, đức Thế Tôn đã nói rằng:

*“Vị ấy không còn mong ước, vị ấy không mong ước.*

*Vị ấy có sự hiểu biết và không có sự sắp đặt nhờ vào tuệ.*

*Này Todeyya, người hãy nhận biết về vị Hiền trí là như vậy,*

*Là vị không còn vương bận, không bị dính mắc ở dục và hữu.”*

Cùng với lúc kết thúc câu kệ ngôn,... (nt)... “Bạch Ngài, đức Thế Tôn là bậc Đạo sư của con, con là người đệ tử.”

**“Diễn giải kinh Todeyya” được hoàn tất.**